

P.Z. br. 777

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/208

URBROJ: 65-19-11

Zagreb, 5. prosinca 2019.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 5. prosinca 2019. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić i Ivana Crnčeca, pomoćnike ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-01/181

Urbroj: 50301-25/06-19-5

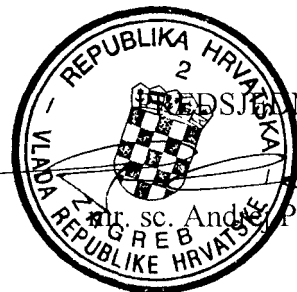
Zagreb, 5. prosinca 2019.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića, dr. sc. Kristiana Turkalja i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić i Ivana Crnčeca, pomoćnike ministra pravosuđa.

mr. sc. Andrej Plenković

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI
ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 70/17), u članku 8. stavku 1. iza riječi: „tazbini“ riječi: „u bračnoj i izvanbračnoj zajednici“ brišu se.

Članak 2.

U članku 10. točka 1. mijenja se i glasi:

"1. primjena fizičke sile uslijed koje nije nastupila tjelesna ozljeda".

Članak 3.

U članku 20. stavku 1. iza riječi: „Zakona i“ dodaju se riječi: „Kaznenog zakona te“.

Članak 4.

U članku 21. stavku 3. riječi: „o primjeni ovog Zakona“ zamjenjuju se riječima: „te daje prijedloge i mišljenja u vezi s primjenom ovoga Zakona i Kaznenog zakona“.

Članak 5.

Članak 22. mijenja se i glasi:

" (1) Tko počini nasilje iz članka 10. ovoga Zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 2000,00 kuna ili kaznom zatvora do 90 dana.

(2) Tko ponovi nasilje iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 6000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana.

(3) Tko u nazočnosti djeteta ili osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi počini nasilje iz članka 10. ovoga Zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 45 dana.

(4) Tko ponovi nasilje u obitelji iz stavka 3. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 8000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 60 dana.

(5) Ako je nasilje iz stavka 1. ovoga članka počinjeno na štetu djeteta ili osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi, počinitelj će se kazniti za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 12 000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 70 dana.

(6) Tko ponovi nasilje u obitelji iz stavka 5. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 17 000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 80 dana."

Članak 6.

U članku 23. broj: „1000,00“ zamjenjuje se brojem: „3000,00“.

Članak 7.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2020. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Prvi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji donesen je 2003. godine (Narodne novine, broj 116/03 - u daljnjem tekstu ZZNO/03). Njime se problem zaštite od nasilja u obitelji prvi put sustavno obradio u jednom propisu. Naime, dotad su o nasilju u obitelji postojale dvije odredbe u Obiteljskom zakonu (Narodne novine, broj 162/98), koje su bile predmetom kritika zbog niza sadržajnih manjkavosti i neprovedivosti u praksi. Naime, Obiteljskim zakonom iz 1998. godine obiteljsko nasilje je prepoznato kao specifičan oblik nasilja te je zabranjeno nasilničko ponašanje bračnog druga ili bilo kojeg punoljetnog člana obitelji (članak 118.). Kršenje te zabrane kažnjavalo se kao prekršaj, zatvorom u trajanju do 30 dana (članak 362.). Međutim, navedene odredbe nisu precizno definirale tko se smatra članom obitelji, a pojam nasilničkog ponašanja u obitelji nisu uopće definirale. Također, prigovaralo se propisivanju prekršajne sankcije Obiteljskim zakonom, i to samo jedne vrste sankcije, bez mogućnosti njene individualizacije.

Iako je ZZNO/03 relativno uspješno odgovorio na navedene kritike i iako je njegova šestogodišnja primjena dovela do značajnih pozitivnih pomaka u području razvoja prevencije i zaštite od nasilja u obitelji, Zakon je i dalje sadržavao određene nedostatke, koji su se ogledali u velikom broju upućujućih odredbi, koje su posljedično rezultirale nedoumicom u njegovoj primjeni, kao i odredbi koje nisu bile usklađene s odredbama Prekršajnog zakona (Narodne novine, broj 107/07).

Radi uklanjanja uočenih nedostataka, 2009. godine donesen je novi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 137/09 - u daljnjem tekstu ZZNO/09). Predmetni je Zakon, kao novine uveo proširenje kruga osoba koje ulaze u pojam obitelj s obzirom na ostale zakone koji uređuju odnose u obitelji, proširenje definicije nasilja u obitelji, kroz propisivanje „ekonomskog nasilja“, kao njegovog pojavnog oblika, kao i pooštavanje zakonske politike kažnjavanja.

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji iz 2009. godine u primjeni je bio do 1. siječnja 2018. godine, kada je stupio na snagu novi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 70/17 - u daljnjem tekstu ZZNO/17). Potreba njegova donošenja, nastala je, među ostalim, kao rezultat činjenice da je 1. siječnja 2013. godine stupio na snagu novi Kazneni zakon (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18, u daljnjem tekstu: KZ/11). Naime, KZ/11 je definirao značenje izraza članova obitelji i bliskih osoba za potrebe toga Zakona, a koje je u cilju postizanja sveobuhvatne zaštite žrtava nasilja u obitelji, bilo potrebno uskladiti s krugom osoba na koji će se ZZNO/17 primjenjivati. Također, KZ/11 izmijenio je koncept inkriminiranja obiteljskog nasilja na način da je propisao kažnjavanje nasilničkog ponašanja u obitelji kroz cijeli niz kaznenih djela kao njihov kvalifikatorni oblik. Kritike navedenog koncepta, koje su se ogledale u činjenici, da ponašanja koja u svojoj biti predstavljaju nasilništvo u obitelji nisu pokrivena kaznenopravnom regulativom, nastojale su se otkloniti Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 56/15), kojim je nasilje u obitelji propisano kao samostalna inkriminacija. O izmjenama kaznenog zakonodavstva, bilo je nužno voditi računa prilikom propisivanja pojava oblika nasilja u obitelji u prekršajnom zakonodavstvu, a sve kako bi se

izbjegla povreda nacionalnog ne bis in idem, koja je u nekoliko navrata rezultirala osudama Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava (predmet: Maresti protiv Hrvatske, presuda Europskog suda za ljudska prava od 25. lipnja 2009. godine, broj: 55759/07).

Donošenje ZZNO/17, osim stupanjem na snagu novog nacionalnog kaznenog zakonodavstva, bilo je uvjetovano i potrebom transponiranja odnosno implementiranja europskih i međunarodnih instrumenta u prekršajno zakonodavstvo. Transponiranje Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14. 11. 2012.) i implementacija Konvencije o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 4/18) u ZZNO/17, prije same ratifikacije, rezultirali su podizanjem pravnih standarda zaštite žrtve, jačanjem njene procesnopravne pozicije, sprječavanjem sekundarne viktimizacije, te hitnošću postupanja svih nadležnih tijela.

Ovim Konačnim prijedlogom zakona predlažu se prve izmjene ZZNO/17. Razlog za to je potreba revidiranja važećih zakonskih rješenja u pogledu pojavnih oblika nasilja u obitelji, u cilju određivanja jasnijeg kriterija razgraničenja između prekršaja prema ZZNO/17 i kaznenih djela protiv tjelesnog integriteta počinjenih prema bliskoj osobi. Krug osoba na koji se ZZNO/17 primjenjuje dodatno se usklađuje sa značenjem izraza i definicijom člana obitelji iz članka 87. stavka 8. KZ/11. Osim toga, prepoznata je potreba provođenja zakonskog pooštavanja prekršajnih kazni u odnosu na pojavne oblike nasilja u obitelji kažnjive sukladno ZZNO/17.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Predlagatelj, radi jasnijeg razgraničenja nasilnih ponašanja unutar obitelji koja pripadaju u sferu prekršajne odgovornosti od takvih ponašanja koja predstavljaju kazneno djelo, predlaže izmijeniti članak 10. ZZNO/17, koji propisuje pojedine pojavne oblike nasilja u obitelji. S tim u vezi, namjera je ovim Konačnim prijedlogom zakona pojasniti što znači "tjelesno nasilje" iz točke 1. članka 10. važećeg ZZNO/17 u smislu postupanja koje, sukladno članku 22. ZZNO/17, predstavlja prekršaj kažnjiv novčanom ili zatvorskom kaznom. S tim u vezi, predlaže se izmijeniti točku 1. članka 10. ZZNO/17 na način da ona definira prvi od propisanih pojavnih oblika nasilja u obitelji kao primjenu fizičke sile uslijed koje nije nastupila tjelesna ozljeda. Razlaganje termina "tjelesno nasilje" iz članka 10. točke 1. ZZNO/17 na komponente, isticanjem kako ono u sebi uključuje primjenu fizičke sile doprinijet će jasnoći zakonskog teksta te lakšem razumijevanju i procijeni pravne kvalifikacije protupravnog postupanja.

Ovim Konačnim prijedlogom zakona, predlaže se u krug osoba na koji se ZZNO/17 primjenjuje uključiti sve srodnike po tazbini do zaključno drugog stupnja i na taj način predmetnu odredbu dodatno uskladiti s definicijom člana obitelji iz članka 87. stavka 8. KZ/11. Izmjenom članka 8. stavka 1. ZZNO/17, kojim se predlaže propisivanje srodnika po tazbini do zaključno drugog stupnja, krug osoba na koje se ZZNO/17 primjenjuje bit će istovjetan krugu osoba kojima kao članovima obitelji ili bliskim osobama KZ/11 pruža dodatnu zaštitu u slučaju počinjenja kaznenih djela vezanih uz nasilje u obitelji (kazneno djelo nasilja u obitelji, tjelesne ozljede, teške tjelesne ozljede i osobito teške tjelesne ozljede).

Kao važna novina, ovim se Konačnim prijedlogom zakona predlaže pooštavanje zakonske prekršajno pravne politike kažnjavanja u odnosu na prekršaje iz članka 22. ZZNO/17. Cilj predloženih izmjena usmjeren je na jače ostvarenje generalno preventivnih učinaka kažnjavanja prekršaja iz sfere nasilja u obitelji. S tim u vezi, po izvršenoj analizi zakonske diferencijacije temeljnih i kvalificiranih oblika pojedinih prekršaja iz članka 22. ZZNO/17, predloženo je u odnosu na iste pooštavanje zakonskog odmjeravanja kazni, kako novčanih, tako i zatvorskih. Polazeći od svrhe prekršajno pravnih sankcija za zaštitu od nasilja u obitelji, propisane člankom 11. stavkom 2. ZZNO/17, koja se sastoji u zaštiti članova obitelji izloženih nasilju, poštivanju pravnog sustava te sprječavanju ponovnog počinjenja nasilja u obitelji primjerenim sankcioniranjem počinitelja prekršaja, ovim Konačnim prijedlogom zakona predlaže se povisiti posebne minimume kazni za prekršaje propisane člankom 22. ZZNO/17. Također se predlaže povisivanje posebnog minimuma novčane kazne za prekršaj iz članka 23. ZZNO/17. Izvjesno je očekivati da će ovakva promjena zakonske politike suzbijanja kažnjivih ponašanja rezultirati jačanjem generalne, ali i specijalne prevencije.

Zaključno, Konačnim prijedlogom zakona predlaže se u cilju sveobuhvatnijeg praćenja pojava oblika nasilja u obitelji proširiti obvezu nadležnih tijela iz članka 20. stavka 1. ZZNO/17 da prikupljaju i podatke o primjeni Kaznenog zakona, kao i proširiti ovlasti Povjerenstva za praćenje i unapređenje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka te izvršavanja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji na davanje prijedloga i mišljenja u vezi s primjenom ZZNO/17 i Kaznenog zakona.

III. OBJAŠNENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

U članku 8. stavku 1. ZZNO/17 koji propisuje krug osoba na koje se isti primjenjuje, vrši se harmonizacija prekršajnog zakonodavstva kojim se regulira materija zaštite od nasilja u obitelji s kaznenim zakonodavstvom na način da se predloženom izmjenom omogućuje primjena ZZNO/17 na istovjetan krug osoba kojima i KZ/11 pruža dodatnu zaštitu u slučaju počinjenja kaznenih djela vezanih uz nasilje u obitelji.

Uz članak 2.

Članak 10. ZZNO/17 propisuje pojavne oblike nasilja u obitelji. Radi se o odredbi normativnog dijela propisa na koju upućuju svi prekršaji iz članka 22. ZZNO/17. U cilju jasnijeg razgraničenja nasilnih ponašanja unutar obitelji koja pripadaju u sferu prekršajne odgovornosti od sličnih ponašanja koja predstavljaju kazneno djelo termin "tjelesno nasilje" iz točke 1. članka 10. važećeg ZZNO/17 zamijenjen je opisnim izričajem "primjena fizičke sile uslijed koje nije nastupila tjelesna ozljeda". Predloženim propisivanjem jasno je da se nasiljem u obitelji, u smislu ZZNO/17, smatra svaki oblik namjernog tjelesnog nasrtaja na žrtvu kojim kod iste nisu nastupile posljedice u vidu tjelesne ozljede, u sudskomedicinskom smislu, jer će se u tom slučaju raditi o nekom obliku tjelesne ozljede, koje su propisane KZ/11 kao kazneno djelo.

Navedeno je osobito važno u svjetlu činjenice da je kazneno djelo nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ/11 blanketno kazneno djelo, što znači da se KZ/11 u zakonskom opisu kaznenog djela poziva na određeni propis izvan kaznenog prava, a konkretno na ZZNO/17, navodeći, kao radnju počinjena tog kaznenog djela: "Tko teško krši propise o zaštiti od nasilja u

obitelji...". Ono obuhvaća teže oblike nasilništva u obiteljskom okruženju kojima nisu ostvareni elementi niti jednog težeg kaznenog djela, a radi se o intenzitetu koji prelazi okvire prekršajne odgovornosti. Nadalje, treba imati u vidu i kvalificirane oblike određenih kaznenih djela propisanih KZ/11 (npr. kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz članka 118. KZ/11), ukoliko su ista počinjena prema bliskoj osobi, zbog čega je kazneno djelo nasilja u obitelji supsidijarno (tj. propisuje se da će isto doći u primjenu ukoliko takvim ponašanjem nije počinjeno neko drugo teže kazneno djelo).

Predloženom izmjenom izričito se propisuje izdvajanje iz dosega prekršajnog prava svakog oblika tjelesnog nasilja u obitelji koje dovodi do tjelesne ozljede, što rezultira jasnijim razlikovanjem prekršaja od kaznenog djela te je izgledno da će doprinijeti ujednačenju prakse postupanja nadležnih tijela, koja su se dosad susretala s nedoumicama pri procijeni zaslužuje li određeno postupanje prekršajno ili kazneno procesuiranje i sankcioniranje.

Postojanjem prekršaja, samostalnog kaznenog djela nasilja u obitelji i kvalificiranih oblika pojedinih kaznenih djela ukoliko su ista počinjena prema bliskoj osobi postignuta je cjelovitost kažnjavanja počinitelja svakog (pa i najblažeg) oblika nasilja u obitelji.

Uz članak 3.

U članku 20. stavku 1. ZZNO/17 proširuje se obveza ministarstava da uz prikupljanje podataka o primjeni ZZNO/17, prikupljaju i podatke o primjeni Kaznenog zakona, radi sveobuhvatnijeg praćenja pojava oblika nasilja u obitelji. Sukladno stavku 2. predmetnog članka ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati način prikupljanja podataka iz stavka 1. ovoga članka.

Uz članak 4.

U članku 21. stavku 3. ZZNO/17 proširuje se ovlast Povjerenstva za praćenje i unapređenje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka te izvršavanja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji na davanje prijedloga i mišljenja u vezi s primjenom ZZNO/17 i Kaznenog zakona.

Uz članak 5.

U članku 22. ZZNO/17 kao posljedica pooštrenja zakonske politike kažnjavanja predlaže se izmjena visine kazni. Tako predlagatelj u odnosu na članak 22. stavak 1. ZZNO/17 predlaže propisivanje posebnog minimuma novčane kazne u iznosu od najmanje 2 000,00 kuna, dok za prekršajno postupanje iz stavka 2. predmetnog članka predlaže propisivanje posebnog minimuma novčane kazne u iznosu od najmanje 6 000,00 kuna, kao i povećanje posebnog minimuma kazne zatvora u trajanju od najmanje trideset dana. U stavku 3. predlaže se povisiti posebni minimum novčane kazne u visini od najmanje 7 000,00 kuna, dok bi se posebni minimum kazne zatvora propisao u trajanju od najmanje četrdeset i pet dana. Za prekršajno postupanje iz stavka 4. ovoga članka, predlagatelj predlaže povisiti posebni minimum novčane kazne u iznosu od najmanje 8 000,00 kuna, kao i posebni minimum kazne zatvora u visini od najmanje šezdeset dana. U stavku 5. predlaže se povisivanje posebnog minimuma novčane kazne u iznosu od najmanje 12 000,00 kuna, kao i povisivanje posebnog minimuma kazne zatvora u visini od najmanje sedamdeset dana. Zaključno, u stavku 6. predlaže se povisivanje posebnog minimuma novčane kazne u iznosu od najmanje 17 000,00 kuna, kao i povisivanje posebnog minimuma kazne zatvora u visini od najmanje osamdeset dana.

Pri izradi prijedloga navedenih sankcija posvećena je osobita pozornost da se povisivanjem posebnih minimuma zatvorskih kazni ne isključi niti pretjerano suzi mogućnost individualizacije sankcije s obzirom na njeno trajanje, uzimajući u obzir da Prekršajni zakon (Narodne novine, br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17, 118/18) u članku 35. stavku 2. propisuje opći maksimum kazne zatvora za prekršaje nasilja u obitelji u visini do 90 dana.

Uz članak 6.

U članku 23. ZZNO/17, kojim se prekršajno kažnjavaju osobe iz članka 7. stavka 1. ZZNO/17 koje ne prijave policiji ili državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji za koje su saznale u obavljanju svojih poslova, kao posljedica pooštrenja zakonske politike kažnjavanja predlaže se izmjena visine zapriječene novčane kazne podizanjem posebnog minimum na najmanje 3000,00 kuna.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisano je stupanje Zakona na snagu. Obzirom da ovaj Zakon predstavlja integralni dio paketa kojeg čine još i Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, a za koje zakone je predloženo stupanje na snagu 1. siječnja 2020. godine, bilo je potrebno datum stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti s navedenim.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona sredstva su osigurana u okviru redovne djelatnosti Ministarstva pravosuđa. Također, sredstva za eventualne troškove ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi, ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, ministarstva nadležnog za poslove zdravstva i ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja, a koji bi mogli nastati primjenom ovoga Zakona, osigurana su u okviru redovne djelatnosti istih.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je u prvom čitanju prihvaćen u Hrvatskome saboru, u Konačnom prijedlogu zakona nastale su određene razlike kao rezultat uvažavanja prijedloga i primjedbi iznijetih između prvog i drugog čitanja.

U odnosu na Prijedlog zakona, predlagatelj je u tekstu Konačnog prijedloga izmijenio i dodao sljedeće:

- u članku 3. Konačnog prijedloga dopunjuje se članak 20. stavak 1. obvezom ministarstava da prikupljaju podatke i o primjeni Kaznenog zakona

- u članku 4. Konačnog prijedloga dopunjuje se članak 21. stavak 3. ovlašću Povjerenstva za praćenje i unapređenje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka te izvršavanja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji na davanje prijedloga i mišljenja u vezi s primjenom ZZNO/17 i Kaznenog zakona

- u članku 6. Konačnog prijedloga predlaže se izmjena visine zapriječene novčane kazne za prekršaj iz članka 23. ZZNO/17 podizanjem posebnog minimuma na najmanje 3000,00 kuna

- u članku 7. Konačnog prijedloga mijenja se datum stupanja na snagu ovoga Zakona na način da isti stupa na snagu 1. siječnja 2020. godine.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S RAZLOZIMA NEPRIHVATANJA

Nije prihvaćen prijedlog iznesen na 78. sjednici Odbora za zdravstvo i socijalnu politiku, da predlagatelj razmotri uvrštavanje u Konačni prijedlog zakona odredbe kojom bi se kao javni oblik nasilja u obitelji iz članka 10. ZZNO/17 propisalo onemogućavanje kontakata roditelja s djetetom u skladu sa sudskom odlukom.

Usvajanje prijedloga za uvrštavanjem gore opisanog protupravnog postupanja u Konačni prijedlog zakona značilo bi preklapanje s kaznenim djelom neprovođenja odluke za zaštitu dobrobiti djeteta iz članka 173. KZ/11, čiji je temeljni oblik neprovođenje, sprječavanje ili onemogućavanje provođenja odluke za zaštitu dobrobiti djeteta koju je odredio sud, centar za socijalnu skrb ili državno tijelo.

Nije prihvaćen prijedlog Kluba zastupnika Samostalne demokratske srpske stranke i Kluba zastupnika Socijaldemokratske partije kojim je zatraženo proširenje kruga osoba na koje se ZZNO/17 primjenjuje i na intimne partnere. Naime, ZZNO/17 propisuje krug osoba na koja se isti primjenjuje. To su članovi obitelji (bračni ili izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnik po krvi u ravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik), ali i bivši bračni ili izvanbračni drug, bivši životni partner ili neformalni životni partner, osobe koje imaju zajedničko dijete i osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu. I dalje, kada se govori o obiteljskom nasilju kao nasilju intimnih partnera ono se isključivo odnosi na nasilje između sadašnjih ili bivših bračnih drugova, kao i sadašnjih ili bivših izvanbračnih drugova odnosno životnih partnera ili neformalnih životnih partnera. Dakle, odredbe ovoga Zakona primjenjivati će se na odnose između bračnih i izvanbračnih i istospolnih partnera i to kako sadašnjih tako i bivših, a povrh toga i na odnose osoba koje iako nisu u navedenim kategorijama, imaju zajedničko dijete, te onih osoba koje žive u zajedničkom kućanstvu. Dakle, i šire od zahtjeva Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Narodne novine, MU 3/18), ovim se Zakonom štite sve one osobe koje su bračni ili izvanbračni ili istospolni partneri, ali i osobe koje su povezane činjenicom da imaju zajedničko dijete iako nisu niti su bili u statusu bračnih, izvanbračnih odnosno istospolnih partnera, kao i one osobe koje, iako nisu u tom odnosu, žive u zajedničkom kućanstvu. Dakle, radi se o osobama koje su u nekom obliku (formalne ili neformalne) zajednice ili pak kod kojih takva zajednica ne postoji ili je prestala postojati, ali su zbog drugih okolnosti (kao što je zajedničko dijete, nerazriješeni imovinsko-pravni odnosi nakon razvoda braka ili raskida izvanbračne zajednice, činjenica suživota u istome stambenom objektu) neraskidivo povezani ili neovisno o svojoj slobodnoj volji upravljani jedno prema drugome. Sve druge osobe, imat će adekvatnu zaštitu za slučaj nasilja prema općim propisima.

Zaključno, a zbog gore navedenog nije prihvaćen niti prijedlog Kluba zastupnika Socijaldemokratske partije za sankcioniranjem nasilja među partnerima adolescentske dobi sukladno odredbama ZZNO/17.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 8.

(1) Osobe na koje se ovaj Zakon primjenjuje su: bračni drug, izvanbračni drug, životni partner, neformalni životni partner, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnici po krvi u ravnoj lozi, srodnici u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini u bračnoj i izvanbračnoj zajednici do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik.

(2) Odredbe ovog Zakona primjenjuju se i na bivšeg bračnog druga, bivšeg izvanbračnog druga, bivšeg životnog partnera, bivšeg neformalnog životnog partnera, osobe koje imaju zajedničko dijete te osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu.

(3) Osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi iz stavka 1. i 2. ovoga članka kao žrtve nasilja u obitelji uživaju posebnu zaštitu po ovom Zakonu.

(4) Izvanbračni drug je osoba koja živi u izvanbračnoj zajednici koja ima trajniji karakter ili koja traje kraće vrijeme ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.

(5) Neformalni životni partner u smislu ovog Zakona je osoba koja živi u istospolnoj zajednici koja ima trajniji karakter.

(6) Dijete je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.

(7) Žrtva nasilja u obitelji je osoba koja zbog počinjenja nasilja u obitelji trpi fizičke ili psihičke posljedice, imovinsku štetu ili bitnu povredu temeljnih prava i sloboda.

(8) Osoba od povjerenja je zakonski zastupnik ili druga punoljetna osoba po izboru žrtve nasilja u obitelji, osim ako je predložena ili pozvana u svojstvu svjedoka.

(9) Osoba s invaliditetom je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

(10) Osoba starije životne dobi je osoba u dobi od 65 i više godina života.

Članak 10.

Nasilje u obitelji je:

1. tjelesno nasilje
2. tjelesno kažnjavanje ili drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci
3. psihičko nasilje koje je kod žrtve prouzročilo povredu dostojanstva ili uznemirenost
4. spolno uznemiravanje
5. ekonomsko nasilje kao zabrana ili onemogućavanje korištenja zajedničke ili osobne imovine, raspolaganja osobnim prihodima ili imovine stečene osobnim radom ili nasljeđivanjem, onemogućavanje zapošljavanja, uskraćivanje sredstava za održavanje zajedničkog kućanstva i za skrb o djeci

6. zanemarivanje potreba osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi koje dovodi do njezine uznemirenosti ili vrijeđa njezino dostojanstvo i time joj nanosi tjelesne ili duševne patnje.

Članak 20.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, ministarstvo nadležno za poslove zdravstva i ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja dužna su prikupljati podatke o primjeni ovog Zakona i temeljem prikupljenih podataka sastaviti godišnja izvješća iz svog djelokruga te ih dostaviti Povjerenstvu iz članka 21. ovoga Zakona do kraja ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

(2) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati način prikupljanja, obrade i dostave statističkih podataka i izvješća sastavljenih temeljem prikupljenih podataka.

Članak 21.

(1) Povjerenstvo za praćenje i unaprjeđenje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka te izvršavanja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) osniva se pri ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

(2) Povjerenstvo ima 11 članova koji se biraju iz redova sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika, državnih službenika ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, državnih službenika ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, državnih službenika ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi, državnih službenika ministarstva nadležnog za poslove zdravstva, državnih službenika ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja te predstavnika civilnog društva.

(3) Povjerenstvo prikuplja izvješća nadležnih tijela, sukladno članku 20. stavku 1. ovoga Zakona, razmatra dostavljena izvješća i na temelju njih prati stanja. Temeljem prikupljenih izvješća i drugih potrebnih podataka Povjerenstvo izrađuje godišnje izvješće o primjeni ovog Zakona.

(4) Godišnje izvješće Povjerenstvo podnosi ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa te se potom objavljuje na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa do kraja lipnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(5) Predsjednika i članove Povjerenstva rješenjem imenuje ministar nadležan za poslove pravosuđa na vrijeme od četiri godine.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa donosi poslovnik o radu Povjerenstva.

(7) Poslove koordinacije rada Povjerenstva i administrativne poslove za Povjerenstvo obavlja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 22.

(1) Tko počini nasilje iz članka 10. ovoga Zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 1000,00 kuna ili kaznom zatvora do 90 dana.

(2) Tko ponovi nasilje iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 5000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 15 dana.

(3) Tko u nazočnosti djeteta ili osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi počini nasilje iz članka 10. ovoga Zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 6000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana.

(4) Tko ponovi nasilje u obitelji iz stavka 3. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 45 dana.

(5) Ako je nasilje iz stavka 1. ovoga članka počinjeno na štetu djeteta ili osobe s invaliditetom ili osobe starije životne dobi, počinitelj će se kazniti za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 45 dana.

(6) Tko ponovi nasilje u obitelji iz stavka 5. ovoga članka, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 60 dana.

Članak 23.

Osobe iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona koje ne prijave policiji ili državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji za koje su saznale u obavljanju svojih poslova, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od najmanje 1000,00 kuna do 10.000,00 kuna.